Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Natuurreservaten Zuiderkempen

Jaargang 4
driemaandelijks tijdschrift
augustus 1998 Nr. 3

Natuurreservaten Zuiderkempen graaft een fossiel op !

In onze modernen tijd, waarin hogedrukreinigers, mixers en televisie het leven draaglijk maken, doet het soms eens deugd om een stem uit het verleden te horen. Het heeft Uw reporter heel wat moeite gekost om het besje aan het praten te krijgen, maar het resultaat mag er zijn. Ziehier het uit het leven gegrepen relaas van ons gesprek met Lieve Van Staeyen, lidnummer 722 en als dusdanig met ruime voorsprong ons Oudste Lid !

Wij hebben recentelijk nog eens onze meest stoffige database uitgevlooid, en daarin hebben wij ontdekt dat gij het oudste lid van Natuurreservaten in de Zuiderkempen zijt. Zijt gij echt zo oud ?

In eerste instantie was ik natuurlijk behoorlijk geschrokken om bestempeld te worden als oudste lid van Natuurreservaten in de Zuiderkempen. Als je echt benieuwd bent naar mijn leeftijd kan ik verklappen dat ik geboren ben op de dag dat de eerste Spoetnik afgeschoten werd. (Nvdr : hier wordt in feite verwezen naar het fameuze luchtschip van Jules Verne, naar alle waarschijnlijkheid). Anders wil ik het houden bij de verklaring dat ik stam uit de tijd dat Antwerpenaars nog wereldburgers waren en grote gezinnen schering en inslag waren. Zelf kom ik namelijk uit een nest van negen dat zich situeerde in de buurt van Antwerpen en met een vader die zijn kost verdiende 'met beton' was ik niet vanjongsafaan watje noemt vertrouwd met de 'klaver en de biezen'. In dezelfde geest heb ik ook de theorie en vooral de praktijk van de 'bloemetjes en de bijtjes' pas op latere leeftijd aangevat. De regelmatige picknicks naar het platteland, de 10-daagse tentenkampen met de Chiro, maar vooral de eerste boomplantdag in 1970 hebben mijn liefde voor het landschap doen groeien en toen ik dan op mijn achttiende een keuze van levensbelang moest maken trok ik naar Vilvoorde om Tuin- en Landschapsarchitectuur te studeren. Omdat men zich daar toen ook halfbewuste was van het feit dat er op praktisch gebied in Vlaanderen nog niet veel was bij te leren ben ik dan op stage getrokken naar Duitsland. Groene Hoofdstructuren, Natuurtechnische Milieubouw : eind van de jaren zeventig was dat daar allemaal reeds algemeen bekend.
Zoals reeds gezegd stam ik nog uit de tijd dat (Groot-)Antwerpenaars nog wereldburgers waren. (Nvdr : uiteindelijk was de 'internationale periode' van Antwerpen - de tijd van de belegering door de Spaanse en andere internationale troepen van Alexander Farnese - nog niet zó lang geleden). En zo ben ik dan na 2 jaar Duitsland naar Brugge getrokken om te werken bij de toenmalige Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen. (Nvdr : van Duitsland naar Brugge : een talenknobbel kan ome krasse ouderling ook al niet ontzegd worden). Dagen heb ik daar in de Damse polders rondgefietst voor de noodzakelijke landschapsinventarisatie.
Naar wij mogen hebben vernemen, is Uw lidmaatschap U nog aangesmeerd door de vader van Emest Claes. Was de jonge Nest ook een groene?
Neen, spijtig genoeg moet ik dit fabeltje uit de hengsels lichten : mijn engagement binnen Natuurreservaten is eigenlijk begonnen tijdens mijn tijd in de Damse polder. Noch Nest Claes, noch zijn vader zijn naar mijn weten ooit in de Damse polder geweest. Het is natuurlijk een mooie mythe, die ik hier moet ontkrachten : laten we het er maar op houden dat Westvlaming Guido Gezelle, dé natuurliefhebber bij uitstek, mijn Brugse periode poëtisch ingekleurd heeft.
Naast het inventarisatie-werk hebben we dan in de Damse polders ook nog jeugdstages 'Landschapszorg'

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.
georganiseerd. Uit die tijd stamt trouwens mijn roepnaam 'Lieve Landschap' (Tip van de redactie : dit is duidelijk een nadenkertje, waaruit eens te meer blijkt dat ook vroegere generaties oog en oor hadden voor bucolische woordspelingen). Landschapszorg was een zeer ruim begrip en ging van 'heide plaggen' over 'banken schilderen', 'rijshout planten' en 'grachten kuisen' tot 'bomen planten'. Overdag werd er gewerkt, 's avonds en 's waren er voordrachten en geleide wandelingen. Een van de enthousiaste gidsen en sprekers was Jan Talloen, vleermuizenfanaat en BNVR-leden-ronselaar. Eigenlijk had hij me al direct overtuigd met zijn wollige verhalen over de onverzettelijke rots in de natuurbranding die volgens hem de BNVR was. Alleen had ik op het ogenblik van mijn eerste overschrijving niet het flauwste benul dat het zo'n klein clubje was dat ik nu nog met lidnummer 722 kan pronken.
Hoe was het Kempisch landschap toen gij nog jong waart ? Hebt gij misschien nostalgische herinneringen aan grote heidevlaktes waarin gij vast gestoeid hebt met de andere dorpelingen na gedane arbeid in uw eenvoudige lemen woning?
Na mijn Brugse periode keerde ik terug naar Antwerpen : een mens wil toch altijd hogerop in het leven, nietwaar ? Mijn nieuwe adres werd doorgestuurd naar het secretariaat en zo ben ik ook verder lid gebleven. Eerlijkheidshalve moet ik toegeven dat ik niet tot de harde kern van actieve leden behoorde. Buiten het feit dat ik ondertussen mijn vader tot lidmaatschap had weten te overtuigen en mijn jongere zus had aangezet tot vrijwilligerswerk in een natuurreservaat, bleven mijn BNVR-activiteiten beperkt tot het lezen van het schitterende zwart-witte ledenblad, waar ik trouwens nog altijd heimwee naar heb.
Hoeveel geiten bezit gij ? Geven zij genoeg om een eerlijke boterham met boter te breien? Hoe heten zij?
Ondertussen was ik overgegaan naar de afdeling 'Bos en Groen' en werkzaam voor de provincies Antwerpen en Limburg. Dat laatste element was natuurlijk een schitterend excuus om zoals zo velen de stad te verlaten en 'op den buiten' te gaan wonen. Een plotsklapse aanval van liefde op het eerste zicht voor een schamele maar charmante bouwval temidden van de Hulshoutse bossen heeft ons uiteindelijk naar de Zuiderkempen gebracht.
Hebt gij na een dag hard labeur op de akker nog tijd vrij om te verwijlen tussen al het moois dat den Here geschapen heeft?
De natuurgebieden in de buurt lonkten natuurlijk loeihard naar ons, maar ons buurhuis vroeg een dringende en grondige opknapbeurt, en het natuurvriendelijke onderhoud van huis-, tuin- en keukenreservaat eiste de nodige uurtjes op. Een efficiënt maaibeheer heeft ons Pinksterbloem, Koekoeksbloem, Dalkruid, Penningkruid en Muskuskruid opgeleverd waar normale mensen een gazon hebben. Gezinsuitbreiding en een 4/5 job hebben mijn lidmaatschap van Natuurreservaten verder op waakvlamstand gehouden. Beroepshalve heb ik me echter jarenlang natuurvriendelijk kunnen uitleven, wat niet altijd evident is tussen collega's die dwepen met round-up, atrazine en andere dooddoeners.
Laten de Heren U nogal gerust, daarginds in de eenzame bosschen?
Wel nee, spijtig genoeg laten die ons in de Herenbossen niet echt met rust : nu de voormalige ruïne tot een paradijs is omgebouwd staan de heren boswachters in rijen aan te schuiven om onze plaats temidden van het bos in te nemen. Om van het gezeur vanaf te zijn, en onder lichte dwang hebben we de knoop maar doorgehakt en verhuizen we eind juli naar Booischot City, en keren wij terug onder de mensen.
En alhoewel Booischot net buiten de perimeter van Natuurreservaten Zuiderkempen ligt, eis ik toch om het afdelingstijdschrift te blijven ontvangen!
T' is maar zoals ge t' zegt, madam en van U insgelijks.
Leden of sympathisanten die meer informatie wensen over een wandeling of werkdag of groepen die in een bepaald gebied een geleide wandeling willen organiseren kunnen steeds contact opnemen met de conservator van dat reservaat.

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Uit de Reservaten

Roost en Kraeywinkel

Op onze aangekondigde werkdag van 5 juli hadden een aantal mensen blijkbaar niet op hun kalender gekeken of misschien was men vergeten de datum van de beheerswerken te noteren. De opkomst was daardoor maar aan de lage kant. Ook van de Bond Voor Grote en Jonge Gezinnen (die hadden toegezegd te komen helpen) was er maar een kleine delegatie komen opdagen. In totaal waren we met een tiental vrijwilligers en die gingen er met volle moed tegen aan. Onder een bewolkte hemel was het aangenaam werken. Er was zoals gewoonlijk een gezellige sfeer. De kinderen waren ook van de partij, ze amuseerden zich kostelijk. In de grote berg hooi hadden ze een kamp gemaakt met muren en verschillende kamers. Ze lieten zich niet afschrikken door een paar prikgrage brandnetels.
We bedanken alle medewerkers, vooral ook degene die zorgden voor een voortreffelijke picknick met heerlijke soep. De volgende werkdag komt in dikke letters in onze agenda.
De terreinploeg van Natuurreservaten VZW die in de afdeling Zuiderkempen actief is, zal nu ook regelmatig in De Roost en Craeywinckel aan het werk zijn. Naast het maaien van de hooilanden en het vrijhouden van wandelwegen, zullen ze worden ingezet om de verlanding van de oude turfputten af te remmen. Ze zullen oprukkende wilgen uit deze poelen verwijderen. De plaats op het open water die daardoor vrij komt, zal snel ingenomen worden door planten zoals waterviolier en fonteinkruid; meer aan de randen zullen dotterbloemen vrij kunnen groeien en bloeien. Deze variatie zal de insecten en watervogels dan weer ten goede komen.
Het feit dat de terreinploeg veel en vooral zwaar werk op zich neemt, betekent niet dat we de vrijwilligers niet meer nodig hebben. In tegendeel, we blijven meer dan ooit beroep doen op de vrijwilligers, die door hun aanwezigheid op de werkdagen het beheer actief kunnen meemaken, volgen en goedkeuren. Eventueel kunnen ze door tips of opmerkingen het beheer ter plaatse en in de toekomst wat bijsturen. Zo wordt de slogan: "Natuur voor iedereen" meer realiteit.

Netevallei - Schaapwees

De lente- en zomermaanden zijn bijna weer voorbij. Rustige tijden voor de werkgroep natuurbeheer. Geen geplag, gekap of gemaai, alleen maar wandelen en genieten van al het moois dat de natuur ons voorschotelt. Op de verschillende hooilanden is het resultaat van het gevoerde maaibeheer reeds duidelijk te merken. Stilaan verdwijnen ruigtekruiden als brandnetel, moerasspirea en distel uit de hooilanden en maken plaats voor ratelaar, koekoeksbloem, boterbloem en veldrus. De eerste tekenen van verschraling. Aan de vijver in Hoog Heultje, waar wij in het voorjaar de steile vijverranden hebben laten weggraven, zien wij aan de sporen van reeën en bunzings en aan de uitwerpselen van reigers dat deze dieren de werken voor een betere toegankelijkheid van de vijver ten zeerste op prijs stellen. Allemaal kleine ingrepen die het dieren- en plantenleven in het natuurgebied ten goede komen.
Op Zaterdag 12 september beginnen wij er opnieuw aan. Wij gaan dan het maaisel van 2 hooilanden verwijderen en de hooilanden klaarmaken voor nabegrazing. Wie wil komen helpen, verwachten wij om 09.00 uur aan de Netebrug van de Snepkens. 's Middags zorgen wij voor een broodje en omstreeks 15.30 uur stoppen wij ermee.

Tot dan,

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Goor-Asbroek

Nu dat wij voor één keer eens geen problemen zagen met te nat of te droog en dus vol optimisme het nieuwe bloeiseizoen tegemoet zagen, blijkt dat de realiteit op het veld er soms andere meningen op nahoudt. Dit jaar moeten we namelijk een dramatische achteruitgang van de aantallen klokjesgentianen constateren, met alle gevolgen vandien. En dat terwijl we tot nu toe bijna jaarlijks een duidelijke uitbreiding mochten begroeten. Oorzaken zijn er niet direct aan te wijzen : zoals hoger gezegd leek alles net goed. Op het gebied van de beheerswerken besteden we hier beslist aandacht aan deze herfst en winter, met de hoop op een vernieuwde trend omhoog.
Onze mechaniseringplannen krijgen stilaan vorm, in die zin dat de ingang aan de oostzijde door onze professionelen toegankelijk gemaakt is voor een motoculteur met aanhangwagen. En dat die verderop in het reservaat voorlopig nog hopeloos vast rijdt, dat weten wij ook, maar ook daar wordt aan gewerkt door onze terreinploeg. Bedoeling is om zonder drastische ingrepen toch veel meer plaggen en hout te kunnen afvoeren dan met het traditionele kruiwagenwerk. We houden de zaken echter bewust heel kleinschalig om verstorende invloed tot een minimum te beperken.

De Langdonken

Oef, onze botjes hooi zijn weer droog in de Langdonkenschuur geraakt. Maar liefst 3242 botten werden gehooid, gekeerd, geperst, op de kar geladen, afgevoerd, afgeladen, opgestapeld. De terreinploeg vormde een perfecte tandem met ons vrijwilligersteam. Een twintigtal mensen namen deel aan het jaarlijks terugkerend beulenwerk. Er werd gezweet, gezucht, geblazen, gezwoegd, gemiljaard, en ... gedronken, want het was bloedheet, tropisch. Onze hooilanden liggen er weer netjes gekapt bij. Maar niet getreurd, de eerste groene grassprietjes steken al weer de kop op. Volgend jaar zal er ongetwijfeld weer hooi zijn. Aan alle zwoegers van dit jaar : een zeer welgemeend dank je wel. Eén smetje op dit hooifestijn : geen enkele echtgenote, lief, zus, tante, oma, tante nonneke was van de partij. Er waren nochtans enkele bezwete torso's te zien waar de Chippendales een puntje kunnen aan zuigen. Volgend jaar komen, hee meiskes!
O ja, dat hooi moet natuurlijk opgegeten worden. Vooral paarden zijn verzot op dat niet bemeste, gevarieerde gras van de Langdonken. Bestellingen kunnen gebeuren bij de conservator van de Langdonken, we leveren zelfs aan huis.

De Steenkensbeek

Zoals gewoonlijk weinig nieuws, en dat is eigenlijk niet wat we zouden willen. De vallei van de Steenkensbeek ligt in het geografisch centrum van de fusiegemeente Hulshout, vlak naast te veel bewandelde Netedijk, zodat het dé uitgelezen hefboom is om een breder publiek aan te spreken. Anders gezegd : veel nieuws is goed nieuws, en om aan dat vele nieuws te geraken, zijn extra actieve medewerkers zeer welkom. Dus, beste Hulshoutbewoners, Houtvennemannen en Westmeerbekelingen, als jullie activiteit zoeken is die bij ons zeker te rapen. Begin uw zeis al maar te haren, en neem daarna contact op met een bestuurslid.
Een interessante waarneming is anderzijds wel dat voor het 2de jaar achter mekaar er een ooievaar rond de boerderij van Dirk Bolsens rondgestruind heeft. Dirk zelf heeft er niet zo'n vrolijk oog in. Natuurlijk -de goede man wordt er ook niet jonger op om een ingrijpende aanslag op de gezinsplanning nog te kunnen toejuichen -, maar alle andere natuurliefhebbers duimen natuurlijk dat er volgend jaar eens echt wat van komt.

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Uit de milieuraden

Laakdal

Op de milieuraad van 10/6/98 werd de stand van zaken van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan toegelicht. AMINAL keurde het GNOP voor Laakdal in september 1997 goed. In datzelfde jaar werd er in het najaar reeds een haagplantactie georganiseerd. Men ging ook van start met de opmaak van het bermbeheersplan. De werkmethode die door het IOK wordt gevolgd bij de opmaak van dit plan werd voorgesteld. Vooraf wordt er een degelijke inventaris opgemaakt, zowel van de technische kenmerken van de berm als van de vegetatie. Aan de hand van deze gegevens kan men dan een passend maaischema maken. Na de Opvolgingscommissie geeft ook de milieuraad gunstig advies omtrent deze manier van werken.
De werkwijze is afgeleid uit het doctoraat van A. Zwaenepoel waarin 37 vegetatietypes onderscheiden worden in de Vlaamse wegbermen. Uiteraard komen niet alle 37 vegetatietypes in onze gemeente voor. De verscheidenheid in vegetatie is bij ons erg pover en dit komt vooral door het slechte bermbeheer. Ook dit jaar maaide men veel te vroeg en het maaisel bleef ter plaatse liggen. Er zijn blijkbaar nog veel hindernissen te nemen. Misschien moeten ook hier, in de plaats van die grote en dure machines, de spreekwoordelijke 'vele handen' het werk licht maken.
Een ander project dat werd besproken, is de aanleg van amfibiepoelen. In het plan worden twee locaties vooropgesteld.
Een eerste mogelijke locatie situeert zich in de Roost, het perceel is eigendom van de gemeente Laakdal en wordt beheerd door onze vereniging.. In het noordelijk deel van het perceel bevindt zich een vochtige strook waarin een amfibieënpoel kan uitgegraven worden. Een eventuele aanplanting van een houtkant is mogelijk maar niet noodzakelijk. In de nabije toekomst zullen canadapopulieren van een aanpalend perceel gekapt worden. Vermoedelijk zullen op dit perceel de gekapte populieren gestapeld worden. Om de verstoring van het perceel en zijn omgeving tot een minimum te beperken, wordt voorgesteld de poel zo snel mogelijk na het kappen van de canadapopulieren te graven.
Een tweede mogelijke locatie bevindt zich in de Craeywinckel. Natuurreservaten is eigenaar en beheerder van dit perceel. Voorgesteld wordt de poel aan de noordzijde van het perceel te graven, tussen 2 bestaande sloten. De sloten zelf zijn niet optimaal als deelbiotoop voor amfibieën; ze zijn niet diep genoeg en de taluds zijn te steil.

Herselt

De Herseltse Milieuraad perste er voor het verlog een sprintje uit en formuleerde een reeks vragen aan het schepencollege.
* Het college werd herinnerd aan een vroeger advies over beplantingen langs de Diestsebaan, de Herentalssesteenweg, de Blaubergsesteen-weg, de Averbodesesteenweg en Blauberg dorp. Van het positieve antwoord dat het college destijds hieraan gaf is op het terrein niets te merken, misschien lukt het deze keer wel.
* De milieuraad geeft de gemeente maar vooral de dienst der wegen slechte punten voor het niet naleven van het bermbesluit. De milieuraad zal de minister en de administratie wegen en verkeer hierover schrijven.
* De milieuraad stelt voor van een lijst op te stellen van woningen, die niet op de riolering kunnen aangesloten worden Aan de eigenaars van deze woningen zal dit gemeld worden en ze

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

zullen op de Vlarem verplichting, welke zegt dat vanaf 2000 een lozingsvergunning verplicht is voor het lozen van huishoudelijk afvalwater, gewezen worden.
* De milieuraad ergerde zich blauw aan een grove bouwovertreding die reeds eerder aan het college werd gemeld en waaraan, voor zover gekend, geen gevolg werd gegeven. De milieuraad hoopt dat het college nu zal optreden.

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Hulshout

Al een hele tijd is er een duidelijke metaalmoeheid te bespeuren in de geesten en de harten van de leden van de Hulshoutse GAL : het enthousiasme van de positief geëngageerde leden wordt zwaar op de proef gesteld door de inertie die een aantal leden bewust tracht te introduceren. Vanuit een aantal hoeken wordt er vooral gewaakt dat 'de Milieuraad niet te ver gaat in zijn groene aanpak'. Luid applaus op alle banken voor het hangen van nestkastjes en dergelijke, maar initiatieven in de richting van een positieve aanpak qua o.a. ruimtelijke ordening, ho maar ! Dan wordt snel geconstateerd dat 'ruimtelijke ordening niet tot het opdrachtenpakket van de GAL hoort'.
Om op deze en andere terreinen de aanpak van de GAL bij te sturen, is er een vergadering van het statutaire Overlegcomité (Schepencollege & Dagelijks Bestuur van de GAL) geweest, omdat een gebrek aan communicatie tussen het Schepencollege en de GAL al per definitie tot zwakke resultaten leidt. Er zijn een aantal praktische punten vrij open en grondig besproken, zodat we op enig houvast in toekomstige discussies mogen hopen. De toekomst moet natuurlijk uitwijzen in hoeverre er echt nagels met koppen geslagen zijn.
Hoe dan ook, deze communicatie gaan wij bewust actief volhouden, zodat de discussie over zin en onzin van de activiteiten van de GAL aan de praktijk kan getoetst worden.

Het GNOP in Hulshout

Hier horen we dus al vele maanden totaal niets meer over, waarbij het aangedragen argument 'we wachten op het IOK' stilaan aan sleet onderhevig begint te worden. Langs de andere kant voert de gemeente wel gesprekken met Herselt en Westerlo over een gezamenlijk plan qua aanpak van de gemeentegrens overschrijdende vallei van de Grote Nete. Vreemd dat de GNOP-begeleidingscommissie en de GAL van de gemeente Hulshout hierin niet betrokken worden. In een volgende bijdrage hopen wij de uitleg ter zake vanwege de gemeente te kunnen publiceren.

Schaapwees in rep en roer.

Eind mei konden wij in het Schaapwees een nieuw geluid horen. Een langgerekt gezang, zoals het sjirpen van een krekel, dat vooral 's avonds en 's nachts honderden meters ver te horen was. Verschillende cassettes en CD's met vogelgeluiden werden geraadpleegd om uiteindelijk bij een vogeltje met de naam Krekelzanger terecht te komen. Dit kleine zangvogeltje, familie van de reeds jaren in het Schaapwees broedende Sprinkhaanrietzanger, zat hier in de dichte begroeiing langs de oevers van de Kleine Laak zijn best te doen om een vrouwtje naar zijn nestplaats te lokken. De kans dat dit ook zou lukken was vrijwel onbestaande aangezien deze Krekelzanger enkele honderden kilometers verkeerd was gevlogen en eigenlijk moest zitten zingen in de vochtige gebieden van Hongarije, Polen en Rusland waar zijn soortgenoten nu aan het broedseizoen begonnen.
Maar helemaal zonder gevolg bleef zijn gezang ook weer niet. Enkele vogelspotters, een mensensoort die zoveel mogelijk verschillende vogelsoorten wil waarnemen, waren de Krekelzanger op het spoor gekomen en via telefoon, semafoon, GSM en andere communicatiemiddelen werd het verhaal in gans Vlaanderen verspreid. Beladen met verrekijkers, telescopen en bandopnemers zakten een honderdtal vogelspotters af naar het

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Schaapwees om deze zeldzame verschijning aan hun lijstje te kunnen toevoegen. Volgens ingewijden betrof het hier de tweede waarneming van een Krekelzanger in Vlaanderen de laatste tien jaar. Enkele weken heeft de Krekelzanger zijn liedje in het Schaapwees laten horen waarna hij het nutteloze ervan heeft ingezien en stilletjes terug is vertrokken, hopelijk in de goede richting. En maar best zo want paren en eitjes leggen met constant enkele telescopen op u gericht is ook geen pretje.

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Eifelweekend

Op 21 mei vertrokken we met Natuurreservaten Zuiderkempen naar Holsthum, in de Eifel. Een deel van onze groep verbleef m hotel "Europa", het andere deel had kamer en ontbijt in het naburige dorpje Prümzerlay.
De eerste dag na het uitpakken vertrokken we van het hotel naar de Prümerburg. Na lang zoeken vonden we het bijna onzichtbare weggetje om naar boven te gaan.
De volgende dag deden we in de voormiddag de 'Wasserfalle'. Langs smalle paadjes gingen we naar boven om daar ons lunchpakket op te eten. Na de middag was er de 'Teufelsslucht'. Tussen hoge rotsen gingen we naar boven en beneden.
Deze wandeling was gewoon prachtig. De derde dag gingen we naar Emzen, naar het Romeinse Bad (Felsenweiher). Dit was nog een overblijfsel van de Romeinse tijd. We hadden juist over Romeinse Baden geleerd op school en zo kon ik nog wat meer uitleg geven over deze baden, 's Namiddags ging de tocht richting Liborius kapel, hier genoten we van een prachtig uitzicht op Echtemacht. Op de rotsen lagen hagedissen te zonnen, mooi om te zien.
De vierde en laatste dag volgden we een archeologisch pad, op deze weg lagen het Fraubillenkreuz, de Wikingerburg, Klause Schankweiler en Graberfeld. Aan het Fraubillenkreuz is een legende verbonden. Vroeger was dit een beeld van een vrouw en een pater heeft daar een kruis van gemaakt. Nu wordt verteld dat als je je oor tegen het kruis legt, je het hart van de vrouw nog kunt horen kloppen.
Na de picknick namen we afscheid en vertrok iedereen naar huis. Het was weer een geslaagd weekend.

Cardi Van Doninck

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

De wreker

Op 22 april onderzocht Herman Berghmans een nestbak in het natuurreservaat De Rammelaars te Oostham. Drie snavelknappende jonge bosuilen bezetten de kast. Wanneer de drie jongen uit het nest genomen werden ze te ringen begon een volwassen vogel eveneens hevig te snavelknappen. Deze zat in een boom op ongeveer tien meter van Herman. Hij keek zeker niet vriendelijk en vloog wat heen en weer terwijl hij miauwde.
Bezig met het ringen van het eerste jong, kreeg Herman plots een hevige slag op zijn achterhoofd, terwijl de volwassen uil rakelings over scheerde. Onder het uitroepen van een pijnkreet en een vloek wreef hij met zijn hand over zijn hals. Er kleefde bloed aan zijn vingers. Vrouwlief bemerkte drie serieuze schrammen toen ze achteraf alles netjes ontsmette. En.. ja de twee andere uilenjongen zijn ook nog geringd. Weliswaar werd de grote uil steeds met een scheel oog in de gaten gehouden en zwaaide Herman hevig met zijn armen wanneer hij in de buurt wilde komen.

Nota: "Het snavelknappen"

"Een geluid, dat waarschijnlijk zonder de stem wordt geproduceerd en zowel bij oude als jonge bosuilen is waar te nemen, is het zogenaamde 'snavelknappen' Ook dit geluid wordt ten gehore gebracht wanneer de bosuil zich bedreigd voelt. Bovendien is het vaak tijdens en na de maaltijd te horen. Hoewel dit geluid sterk op het met kracht op elkaar klappen van beide snavelhelften lijkt, heeft het hiermee waarschijnlijk niets te maken. Een uil met een snavel vol prooi en zelfs een uil zonder ondersnavel is in staat dit geluid te produceren. Hoe zij dit dan wel doen is tot nu toe nog onbekend."
(Uit: De Bosuil van Johan H. Mooij, Kosmos vogelmonografieën, 1982)

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

OVER LIBELLEN VALT VEEL TE VERTELLEN.

Natuurreservaten Zuiderkempen organiseert een thema-avond rond libellen. Keizerlibel en Platbuik zijn namen die ons welbekend in de oren klinken. Het lijken wel figuren uit een sprookje. Maar er zijn ook nog beekjuffers en waterjuffers en wat is hun relatie met de libellen?
Is het echt zo dat deze 'vliegende juweeltjes' ooit als vraatzuchtige monstertjes diep in het donkere water leefden?

Weet u wat een paringswiel is?

En kan zo'n azuurblauw beestje steken als we het zouden pakken?
Al deze vragen worden beantwoord en nog veel meer komt men te weten

OP 21 AUGUSTUS 1998 OM 20 uur. IN HET ZAALTJE VAN DE KERK TE VEERLE-HEIDE.

Luc Meuris komt dan honderduit vertellen over deze fascinerende dieren.
De bespreking wordt opgeluisterd met een diamontage.

Info: tel (014)84 02 10

De vreter

Op 20 april controleerden Ludo Verwimp en Herman Berghmans een bosuilenkast op het PIDPA-domein te Westerlo, net stroomafwaarts van het Zammelsbroek. Wanneer de ladder tegen de nestboom werd geplaatst verliet een volwassen vogel, waarschijnlijk het vrouwtje, de nestkast. In de bak troffen wij een jong van ongeveer één week oud aan. Een opvallend aantal prooien lag opgestapeld langs de randen van de bak. Zo telden wij maar liefst 20 nog haast volledige prooien. Niet minder dan 15 muizen (8 bosmuizen, 3 rosse woelmuizen, 3 aard- of veldmuizen en 1 huismuis) lagen tussen 5 vogellijken (2 jonge merels, 1 jonge holenduif, 1 turkse tortel en 1 tjiftjaf.) Buiten de tjiftjaf waren alle vogels onthoofd. Aan voedsel voor ons uilenjong dus geen gebrek. Wanneer wij vijf dagen later de nestkast opnieuw controleerden was hij of zij dan ook flink gegroeid en ringklaar. Als prooiresten vonden wij nu alleen een onthoofde jonge (zang?)lijster en een merel. Al de rest van de prooien was verdwenen. Het hoeft niet gezegd dat het bosuilenjong goed vet zat.

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

PRIJSVRAAG

Aan ons tijdschrift wordt voortdurend gesleuteld. Vanaf dit nummer krijg je iedere keer een heuse prijsvraag voorgeschoteld. Deelnemen is gemakkelijk. Je krijgt telkens drie oplossingen en je maakt het juiste bolletje zwart. Voor sommige vragen moet je wellicht hier en daar wat opzoeken, maar dat maakt het alleen maar leuker. Stuur ons het juiste antwoord. De juiste antwoorders gaan in de pot en een zeer onschuldige hand trekt de winnaar. Die krijgt van ons een leuke prijs thuis bezorgd. De vragen gaan uiteraard over de natuur van onze eigenste Zuidkempense natuurreservaten.

De antwoorden moeten binnen zijn voor 1 oktober 1998. De winnaar maken we bekend in volgend nummer. Oplossingen sturen naar: Benny Van Dyck, Dorp 13, 3201 Langdorp.

Hier komt de vraag van dit nummer.

1. De CIRSIUM DISSECTUM is een zeer zeldzame plant die in een van onze reservaten groeit. Welk is zijn Nederlandse naam ?

O Klokjesgentiaan
O Spaanse ruiter
O Waterviolier

2. Welke kleur heeft de bloem van deze plant ?

O paars
O blauw
O geel

3. In welk reservaat groeit deze plant ?

O de Roost in Laakdal
O Het Goor in Westmeerbeek
O De Langdonken in Herselt

4. Wie is conservator van dit reservaat ?

O Vic Van Dyck
O Benny Van Dyck
O Walter Michiels

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Ringen

Elders in dit nummer kan je lezen over de lotgevallen van Herman en Ludo bij het ringen van bosuilen. Elk jaar worden in onze afdeling een pak vogels voorzien van een metalen ringetje. Hoe en waarom dat in de praktijk allemaal gebeurt zullen diezelfde Herman en/of Ludo wel eens vertellen in een volgend tijdschrift.
Feit is dat er ieder jaar 'terugmeldingen' zijn. De hier geringde vogels worden elders gevangen of dood gevonden. De vinder stuurt de ring of de ringgegevens vaak terug. Zo weten we waar de vogel terecht gekomen is, of hij nog leeft, hoe oud hij geworden is, hoe hij eventueel gesneuveld is. Enkele jaren geleden werd een in Spanje geringde blauwborst m de Langdonken gevangen (en uiteraard weer vrij gelaten).
Van bepaalde soorten kunnen de gegevens zeer nuttig zijn. Zo bijvoorbeeld bij de kerkuil (tyto alba in 't Latijn). Van deze serieus bedreigde vogel worden heel wat gegevens bijgehouden : veel nestplaatsen zijn bekend en er worden jaarlijks jongen geringd, nieuwe nestbakken worden op mogelijke geschikte broedplaatsen gehangen, gewonde vogels worden in het vogelasiel weer opgelapt enz.
Ook in de schuur van de Langdonken hangt sinds enkele jaren een bewoonde nestbak. Na drie gelukte broedjaren was het verleden jaar (1997) noppes. De gelegde eieren werden achtergelaten. Het broedsel ging verloren.
Dit jaar ‘kwam de ooievaar langs’ want er werden drie jongen grootgebracht. Ze werden weer geringd.
We geven hierna de terugmeldingen van kerkuilen die in de loop der jaren in de Langdonken geringd zijn.

Kerkuil 1, ringdatum: 4/7/94
gevonden in Begijnendijk (op 10 km van broedplaats), naast de spoorweg, op 23/12/96
Kerkuil 2, ringdatum : 14/6/95
gevonden in Cuijk (Nederland) (op 101 km van broedplaats) gedood door verkeer, op 11/5/97
Kerkuil 3, ringdatum: 14/6/95
gevonden in Tielt-Winge aan de autoweg A2, verkeersslachtoffer, op 21/3/97
Kerkuil 4, ringdatum 29/6/96
dood jong in nestbak, niet uitgevlogen.

Opvallend is dat de uitgevlogen vogels, die al niet jong meer te noemen zijn (2 jaar), door het verkeer omgekomen zijn. En dit is een algemeen verschijnsel. Er komen zeer veel kerkuilen om in het verkeer. De vogels zoeken muizen in de wegbermen. Uiteraard vliegen ze niet op grote hoogte. Bij het oversteken van de weg volgt vaak de fatale klap.
Bent ook u 's avonds of 's nachts al eens met de wagen op weg, wees dan ook attent en druk het gaspedaal wat minder diep in. Zo kan je misschien nog net die overstekende kerkuil, egel, muis, steenuil, ree, bunzing, vos, das, wezel, hermelijn,... ontwijken.

Thuis milieuvriendelijker leven kan. De ecoteams

In een ecoteam probeert men het eigen huishouden door te lichten en milieuvriendelijker te maken. Het gaat om eenvoudige mensen zoals u en ik die willen aantonen datje in groep op een prettige manier een doel kan bereiken. Ze worden hierbij begeleid door een deskundige. In 6 avonden doorloopt men de verschillende thema's : afval, water, elektriciteit, verwarming, vervoer, koopgedrag. Telkens probeert men samen concrete oplossingen te vinden. Ook in

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

Laakdal wil men zo'n ecoteam starten. Interesse ? Meer info bij Peter Breugelmans Lange Blok 49 Veerle (014/842278) of Guy Helsen, Mortelstraat 14 Vorst (013/666536).